

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.

N-rii de Duminică 2 fr. pe an.

Pentru România și strălăutate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.

N-rii de Duminică 8 franci.

Se prenumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-ii colectorilor.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei luni 6 corone. — Cu exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXV.

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.

Horizori nefrancați nu se primesc. — Manuscrise nu se returnează.

INSERATE
Se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele:

BUREURI de ANUNȚURI:
la Viena: la N. Dukas Nachr., Max. Angenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalk, A. Oppelik Nachr., Anton Oppelik.
la Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII Erzsébet-körút).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarif și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

Nr. 212. Brașov, Vineri 27 Septembrie (10 Octombrie). 1902.

Finite la comedia!

Iute s'au deochiat „idealele porniri” ale tinerimii maghiare în sinul federației „Corda Fratres”. După atâta sfară în țără, după „sublimul” avânt, ce și-l luase de a fraternisa cu tinerimea celorlalte națiuni și a discuta împreună în ce mod s'ar pute realiza mai curând visul de aur al păcii, înțelegerii și iubirii între popoare — tinerimea maghiară întorce acum spatele acelei federațiuni și se lapadă și fuge de ea, ca și când ar fi o adunătură de leproși.

Era un vis frumos ca la Budapesta studenții maghiari să dea mâna cu studenții universitari ai țărilor înaintate apusene pentru preamărirea culturii și a buneînvovirii între națiunile Europei. Dér n'a durat mult. Tinerii maghiari și cei ce i-au inspirat au cređut câte-va momente, că vor cuceri inimile și vor ajunge a juca un rol decisiv în reuniunea în care au intrat.

Résfățați de norocul, ce i-a favorizat așa de mult de câte-va decenii, șovinisti maghiari bătrâni și tineri sperau, că le va succede a posa și înaintea areopagului tineretului universitar european ca națiunea condusă numai și numai de principiile generose ale libertății egalității și frăției, sperau că vor isbuti a fi din nou lăudați pentru simțul uman, pentru liberalismul și cavalerismul lor presupus. Dér s'au înșelat amar.

Zadarnice sunt și trebuie să fiă ađi toate silințele, ce și-le dau Maghiarii de a ascunde lumina sub obroc și de a duce din nou în rătăcire opiniunea publică europeană asupra naturei criminale a adevăraților lor nisuințe în raporturile cu popoarele, cu cari locuiesc și constituie împreună statul acesta.

A cuceri inimile nu pôte decât numai cel ce simte, că-i vine dela inimă.

N'a fost așa însé nici un minut în tot timpul în care studențimea

maghiară a deliberat împreună cu studenții națiunilor reprezentate în federația „Corda Fratres”.

Acum iese la ivelă, că în fața nobilei probleme umanitare și civilizatoare ce și-a pus' o federația din partea maghiară s'a urmărit tendența de a suprima marea cauză a libertății și a dreptății naționalităților din Ungaria.

Cetitorii noștri își vor aduce aminte, că încă în Martie anul curent s'a fost făcut o interpelație în camera ungară cu privire la gestiunea, decă studenții români din Ungaria, au séu nu dreptul a pretinde, ca să figureze în congresul studentesc internațional ca tineri de naționalitate română, ori că trebuie să se declare de Maghiari.

Pe atunci era vorba, că la congresul, ce se va ține în Budapesta ascultătorii români dela universitățile maghiare vor cere a fi grupați după naționalitate. Acesta a fost de ajuns pentru-ca să deștepte furia ministrului de instrucțiune și a celor din fruntea universității. Indată s'a ordonat cercetare energică contra universitarilor români, ér Wlassics a mers până a secunda pe interpelator, lăsând sé cadă cuvântul suspiționător de „irredentism”.

A declarat atunci ministrul, că nu va tolera ca federațiunea internațională studentescă să fie exploatată pentru astfel de demonstrări politice, și că decî va sugruma în germene mișcarea din sinul studenților români.

D-l Wlassics și-a ajuns scopul, însé numai în ce privește demonstratia politică a tinerimii maghiare, care în gestiunea privitoare la principiul naționalității, sub cuvânt, că secții nu s'ar pôte forma de cât numai după state, a voit să declare desființată naționalitatea Românilor din Ungaria.

Intr'atâta i-a succes ministrului unguresc de a suprima mișcarea acesta dușmană naționalității române în cât a trebuit să fie suspendat și

congresul din Budapesta și să-și dea dimisia Maghiarii, ce ocupau funcții în federațiune.

E vorba acum chiar de desființarea secției maghiare a studenților, după-ce tinerul Wlassics Tibor și-a dat dimisia din funcțiunea de prim-consul și de redactor al organului oficial al secției.

Finite la comedia! Din federația studentescă, în care Maghiarii nișuiau a juca primul rol, luând asupra-și însărcinarea de a compune și statutele ei, s'a făcut o federație a națiunilor latine.

Așa o presentă ađi Maghiarii înși-și, pretindénd că s'au retras din ea, fiind-că ar fi un loc de refugiu al agitatorilor naționalisti și n'ar fi teren priincios pentru proiectul de statut nou, ce l'au fost compus presidentul ungar al federației și președintele secției maghiare, proiect prin care se decreta mórtea naționalităților din statul ungar.

Tóte aceste au deschis și mai mult ochii celor din străinătate și n'a putut surprinde de loc, decă congresul ultim pregătitor dela Venetia a blamat purtarea și apucăturile șovinismului maghiar, nedemne de marea țintă ce-o urmăresce federația internațională studentescă.

Incât pentru frăția mai strinsă ce s'a legat cu această ocaziune între tinerii națiunilor latine, care frăție își află tocmai acum cea mai viuă și înaltă espresiune în visita studenților italieni în România, noi nu putem decât să ne bucurăm de ea din totă inima.

Situația în afacerea pactului economic austro-ungar nu s'a schimbat întru nimic spre bine. Ministrul-președinte Szell a sosit alaltăeri în Viena și a fost primit într'o lungă audiență de Majestatea Sa. Szell a raportat corónei despre starea pactului, mai ales despre rezultatul tratărilor din Budapesta. — În aceeași di după amiađi Majestatea Sa a primit într'o lungă audiență comună pe miniștri Goluchowski

și Koerber. — După un diar din Viena, greutateile ce s'au ivit ca prin surprisă în calea resolvirei pactului, sunt a se căuta în participarea Ungariei la datoria publică comună. La 1867 Ungaria n'a voit să ia asupra-și o parte din datorii imperiului austriac, s'a declarat însé gata să contribuie și ea anual cu 30 milioane florini la acoperirea dobéndilor. Ungaria pretinde acum, după ce s'a făcut conversiunea, ca suma acesta să fie scăduță la 24 milioane. Austria nu e învoită, și de aici ar veni neînțelegerea.

Din camera ungară.

(Ședința de la 8 Octombrie).

Sesiunea 1902/903 a dietei ungare s'a început eri în 8 Octombrie în noul palat, după-cum am anunțat eri la ultime scrii.

Ședința s'a început prin cetirea rescriptelor regesci. Deputații aprópe în număr complet. Public numéros. Vice-președintele partidului koșutist Bela Barabas într'un discurs plin de patimă critică guvernul în gestiunea convocării dietei. Ar fi fost datoria M. Sale regelui să vină la deschiderea solemnă a sesiunii. În Viena Majestatea Sa se presentă la fie-care sfințire de biserică. Barabas spune mai de parte, că Austria caută să exploateze Ungaria pe terenul economic și că acesta corespunde și dorinței regelui. (Sgomot colosal). Președintele Apponyi soméză pe orator a-și rectifica vorbele. Barabas răspunde, că se închină cu respect înaintea regelui, dér susține ce a dis întru cât privește pe împératul. Oratorul este chemat la ordine. Oratorul vré să motiveze. Președintele îl amehință, că fi va lua cuvântul. (Intreruperi sgomotóse în stânga). Barabás incheie declarând, că partidul séu va lupta din tóte puterile, ca să zădărnicască negocierile.

Ministrul președinte Szell, luând cuvântul combate pe Barabás. Așteptă liniștit discuția asupra gestiunii, de ce n'a participat la aniversarea lui Kossuth. „Insinuațiunea, ce s'a făcut, că intențiunea M. Sale ar fi ruinaarea Ungariei, o resping solemn. Declar, că în tot timpul negocierilor dificile, M. Sa n'a încercat de loc să

FOULETONUL „GAZ. TRANS.”

Dama din Tivoli.

De Knut Hamsun.

(F i n e).

La timpul fixat așteptaiu la gară, decis să mă țiu de promisiune. Se făcură șapte, ea nicăiri. Trenul plecă, cu tóte acestea așteptaiu până la césurile opt; densa nu veni. În sfișit chiar în momentul când mă gândiam să plec acasă, veni abia răsufând, direct spre mine. Și cu tóte că tótă lumea din apropiere putea să audă, dișe tare și respicat, fără să mă salute:

— „Poți să-ți inchipuesci, că aseră te-am mințit? Înțelege...”, a fost numai o glumă”.

— „Da, da”, răspusei eu, cam rușinat, „s'ar pôte să nu înțeleg?”

— „Da, dișe densa, déră puteai s'o iai și în serios și Dómne, ce-ar fi fost de mine?”

— „De ce ție așa de frică?”

— „Nu...”, vino acuma, dișe trăgându-mé de braț. Sé nu mai vorbim nimic de întâmplarea asta, te rog fórte mult”.

— „La dispoziția d-tale”, răspusei eu, „tot ce poftești”.

Merserăm pe strada Rosenkrantz în sus, spre Tivoli, apoi după Dammen cotirăm la stânga, în parc. Ea mă conducea. Ne aședarăm pe banca cunoscută și vorbirăm de lucruri indiferente. Ea era ca de obicei nestatornică în gândire, dér bine dispusă. Chiar rise de câte-va ori și începú să fredoneze un cântec.

La órele 10 se ridică, rugându-mé să o însoțesc. Li oferiiu brațul mai mult în glumă. Ea mă privi lung.

— „Asta nu se pôte” dișe densa. Merserăm spre Tivoli, unde ascultarăm de-afară musica. Omul cu bicicleta se înalță érași pe spirală.

Ca cuprinsă de frică, mă apucă nervosă de braț ca și când densa ar fi în pericolul de-a căde. Peste puțin fi reevin

buna dispoziție. Ce ar fi, decă ar căde și ar ingenunchia într'o halbă cu bere? Rise la ideea acesta cu atâta plăcere, încât îi curgeau lacrimile.

Tot în bună dispoziție plecarăm spre casă. Ea îngână din nou o melodie. Intr'o stradă întunecóșă, înaintea unei case, care avea în față o scară de fer mică și négră, rămase înmărmurită și privi fix aiurată. Eu rămăseiú surprins, ea arată trépta cea mai de jos a scării, dičénd rágușitá: „E chiar așa de mare ca sicriul copilașului”.

Mé supéraiú și dișeiu dând din umeri:

— „Așa, ér începí!”

Se uitá la mine și încet, încet de tot, ochii i-se umplură de lacrimi, ér la lumina unei ferestre din parter véđuuiú cum fi tremurau buzele! Ea 'și încrucisă nervos mânilé. Un moment mai târđiu trecú un pas înaintea mea șoptindu-mí:

— „Iubitule, ai milă de mine!”

— „Se 'nțelege”, răspusei eu și plecarăm înainte. La pórtá imi strínse din

nou mâna, înainte de ce 'mí dișe bună-séra.

* * *

Trecură câte-va săptămâni fără că s'o véđ. Eram fórte supérat pe mine, că fi cređusem și mé convinseiu, că n'a fost de cât o glumă. „Bine” — gândiam în mine — „S'o ia dracul!”

Intr'o sérá eram la teátru, se juca „Liga tineriméi” de Ibsen. În actul al doilea mé trezesc cuprins de-o neliniște nervosă. Ceva din afară influința asupra nervilor mei. Simții aceeași turburare, ca atunci la Tivoli în decursul concertului cântăreților din Paris. Mé întorc repede — da, dama mea imi stetea la spate și mé privia cu ochii pétrundători. Mé întorseiu și imi încordaiú tótá atențiunea pe scenă, cu tóte acestea, aeam sentimentul de nedescris că a-și fi săgetat de din dărét de ochii aceia de metal.

Nerábđator mé ridicaiú și plecaiú înainte de sfișitul spectacolului.

* * *

Unt parfumat. E'tă moda cea mai nouă, ce se practică în Anglia. În lăptăriile, unde se face untul acesta, domnesc un miros de flori, ca într-o florărie sau în laboratorul unui fabricant de cosmeticuri.

Teatru german. Vineri relache. Sâmbătă în 10 Octomvrie reprezentație clasică: „Neguțtorul de Veneția“, comedie în 5 acte de Shakespeare.

Din Clușiu.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Clușiu, 7 Oct. n.

Studentii universitari români de aici și-au dat întâlnire în 4 Oct. n. la îndatinata seră de cunoștință, în sala cea mare de la Biasini. La convenirea acesta românescă a fost invitată totă inteligența română din Clușiu, care a primit invitația universitarilor și cu drag i-a și urmat, prezentându-se în frumos număr, ca să și petrecă cel puțin câte-va ore în societate românescă! Cu plăcere și cu încredință atențiune asculta tinerimea bunele sfaturi, ce i-le legau de inimă cu atâta dragoste domni oratorii din inteligența Clușului, și erau membrii acestei inteligențe să veselie în însuflețirea generală a tinerimii. A fost reprezentată la convenirea noastră, prin câte doi delegați, și tinerimea săsescă și slovacă, aceste două naționalități, cu cari împreună suferim de atâta timp șicanările șovinismului de la putere!...

Convenirea a fost deschisă printr-o vorbire frumoasă de bineventurată a președintelui tinerimii universitare române cand. de adv. *Lucian Balint*, rostită cu mult avânt la adresa inteligenței! Urmăzând apoi stud. în filos. *Vasile Merușiu*, care în vorbirea-i bogată n'espresii alese poetice, salută pe nou veniții universitari. Ii răspunde în numele celor nou întrați, stud. jurist *Eugen Stimpeteanu*. Se ridică apoi distinsul avocat, d-l Dr. *A. Isacu* și propune să se cânte „Deșteptă-te Române“. După-ace în generală însuflețire se cântă cu acompaniarea muzicii frumosul nostru imn, vorbește d-l Dr. *Isacu*, dând multe și folositoare sfaturi românesce tinerimii. Se cântă apoi imnul național săsesc și slovac. Stud. jur. *Mihail Dobrea* în limba germană salută pe delegații celor două tinerimi reprezentate. Aceștia răspund prin toaste pline de simpatie față de noi!... Intre generale strigăte de „să trăiescă“ se ridică de toți iubitul protopop, d-l Dr. *Elie Dăianu* și rostesc un frumos și însuflețit toast. E mândru de-o așa tinerime, speranțe mari legă de ea și cu multă satisfacție constată, că tinerii își înțeleg misiunea și se străduiesc a-și ajunge ținta și idealul, ca fii și membri ai glorioasei națiuni române!... Mai vorbesc apoi d-l Dr. *Ioan de Vajda-Voevod*, d-l protopop gr. or. *Tulliu Roșescu*, d-l prof. în pens. *I. P. Florantin*, cand. de adv. *Ioan Giurgiu*. În veselie și animație generală și între frumoșe cântări și doine românesce se continuă astă frumoasă convenire românescă, de cari așa de rare aici în cuibul „culturii“ maghiare.

Eu.

Prin ce mijloce poate asociația Raiffeisen să promoveze raporturile economice din comunele noastre?

(Conferință ținută la congresul 18 al societăților Raiffeisen în Sibiu, de Mihail Ambrosi.)

— Fine. —

Vedeți așadar din acestea, că societatea este asigurată în deajuns, întâiu prin garanții, apoi prin lăsarea ca un fel de zalog a vitelor, și poate să procure chiar și celui mai sărac, d'er sirguincios sătén, câte o vită prețioasă. Prin aceea însă, că pe lângă garanții, fie ei orî câte de siguri, rămâne și vita zălogită, desărcinăm pe garanți și împedecăm totodată risipirea ușuratică; și noi scim foarte bine, că adesea orî se duce vaca la tîrg, numai fiindcă așa îi place nevastei nesocotite sau fetei, căreia îi place luxul.

Cât de prețioasă mai este și controlarea hranei și îngrijirii vitelor! Deja conștiința, că ochii cercetătorii ai comitetului, de a căruia părere trebuie să țină sémă, îi supraveghiază purtarea, îl îndemnă la îngrijire mai bună, la curățenie și hrană și fiind-că scie, că comisiunea însărcinată cu inspectarea vitelor, din timp în timp se va uita și în curtea și grajdul său, pune mâna mai cu inimă, căci decă nu, apoi i-se face dojană prietenescă din partea comisiunei.

Póte ar dice cineva: Cum? Cel ce capetă vită, să rămână dator trei ani de zile și cu procentele? La acesta răspund, că este de ajuns, decă cel ce ține vita, își dă ostenelă să o îngrijescă și hrănescă în trei ani, decă își face datoria atât el, cât și comisiunea în mod cinstit va fi de sigur în stare nu numai să plătescă capitalul și procentele, d'er va avé și un câștig frumos. Vițeaua decă o va îngriji bine și are puțin noroc, îi fată în al doilea an; laptele îl va da copiilor, orî îl va face unt, ér vitelul îi va servi să plătescă datoriile.

Decă respectivul a luat două vițele, în al doilea an va puté începe să le prindă la jug și își va puté gunoia pământul său părăsit și neîngrijit, de unde va puté avé de asemenea folos; ér din cele două vaci frumoșe, pe cari și le-a crescut singur din vițele, de sigur îi va mai rămâne una, și decă s'a purtat bine, institutul de credit încă nu va fi atât de tiran, ca să nu-l mai aștepte un an, pentru ca să-și potă acoperi datoria numai din prăsilă.

Acest sistem de împrumut și în același timp de economie, se poté recomanda pentru a fi introdus în tóte comunele sărăcite unde se cultivau viile, căci piedându-și venitele, ce le avéu diu vii, înțot locul au ajuns de și-au vîndut vitele, mulți agricultorii nu mai au ce prinde la jug, ér pământurile de pe coste dau din ce în ce mai puțină recoltă. În asemenea împrejurări un simplu împrumut, luat pentru cumpărarea de vite, ajunge puțin, căci în scurt timp nevoia te silencesc, să-ți vinđi vaca indispensabilă, pe când așa prin împrumutul cu contract împedecăm vinđarea nesocotită și forțăm pe amicul nostru să-și acopere trebuințele cele mai urgente din utilizarea forțelor de muncă ale căsenilor săi, cari de multe orî rămân neutilizate.

Veți răspunde póte: bine, bine, d'er după cei trei ani amicul nostru va avé éráși mână liberă și póte să facă cu vaca, care este acum proprietatea lui, să facă ce vré el și nevasta lui. Apoi se înțelege că nu poți ține pe cineva vecinic sub tutelă, d'er să speră că ómenii încetul cu încetul vor învăța să aprecieze valoarea unei vaci bune de prăsilă și, prin îngrijire bună, să scótă din lapte și vițel atâta, cât scotea mai înainte din vinđarea unei vaci réu ținute. Noi am făcut și în privința acesta cele mai bune esperiențe.

Nu pot rétăce că o asemenea acțiune de ajutorare va da bărbaiilor conducători și funcționarilor dela societăți griji noué și muncă nouă, de sigur însă și bucurii noué. Căci acela nici n'ar fi adevărat bărbat după dorința lui Raiffeisen, care să nu simtă bucurie, când vede rezultatul palpabil al creațiunei cinstite, în înflorirea individului și a totalității, la care a lucrat și densusl.

Este indispensabil însă, ca acolo unde se va introduce cumpărarea de vite propusă, să se introducă totodată și asigurarea vitelor, pentru ca întreprinderea să fie scutită de orî ce pericole, atât încât privesce societatea, cât și pe individ. Asigurarea vitelor însă, póte ce e drept să se sprijinescă pe societatea Raiffeisen, d'er nu póte să fie executată de ea însăși. Rolul acesta trebuie să-l ia asupra-și érá secția locală a societății agricole, ale cărei sfaturi nu trebuie neglijate nici la cumpărarea vitelor.

Causa însă nu póte da bune rezultate, de cât sub controla severă a bărbaiilor conducători, altmintea s'a pierdut și timp și ostenelă. Însemnătatea unui asemenea ajutor d-vóstră, onorați congresiști, o puteți foarte bine aprecia, căci d-vóstră cunoșceți importanța vitelor de prăsilă

pentru economie, d-vóstră, cari sciți, că lipsa de vite îi apasă pe țeranii noștri nu numai materialicesce, d'er și moralicesce. Credeți-mé, că țeranul nostru, cât timp mai are două vaci în grajd, nu se gândescé la America; numai după-ace nu mai are cu ce pune în mișcare plugul și carul, se simte degradat: Lumea nu-l mai numără între gospodarii cum se cade, și amărit în suflet, ia toiagul peregrinării. Decă e vorba să lucreze cu țiua, apoi se duce să lucreze unde nu-l véd conaționalii lui, se duce în America, unde în atmosfera otrăvicioasă a fabricilor se stinge moștenirea și în inima lui, ca o buruiiană, prinde rădăcină rătăcirea, că „banul este mai pe sus de cât familia, banul este mai mult de cât locul natal!“ De asemenea influențe se ferim și pe cel mai neînsemnat din conaționalii noștri, și îl putem feri póte și prin atâta măcar, că nu-l lăsăm să-și lipsescă din ocol vaca.

Politica noastră economică trebuie să fie promovată și prin împărțirea vitelor ce resultă. Nu este ținta societăților Raiffeisen, ca să procure uluci (scocuri) noue la casele parohiale, nici să auréscă globurile de la turnuri, séu să se scutescă locuitorii câte de 50 bani de ai școléi, ci este, ca să se întărescă comunitatea economică și să i-se potenteze forța de contribuire pentru necesitățile poporului și ale statului. Cum și în ce mod se póte face acesta, ni-o spune mintea și inima noastră, decă ne adresăm la ele.

De aceea, stimați congresiști, să ne dăm silința a ne conduce societățile noastre Raiffeisen așa, ca isvorul de bani, condus cu ajutorul lor prin satele noastre, să aibă influență fructificătoare asupra muncii țărânilor noastre; căci munca este isvorul nesecat al bunăstării și al mulțumirii, un mijloc contra decadenței în lăuntru și în afară.

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1902 se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinatorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 corone, pe șese luni 12 corone, pe trei luni 6 corone, pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se póte face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Stipendii archidieceșane. Cetim în „Unirea“ din Blașiu: În ședința consistorială de la 20 Sept. 1902. Preaven. Consistoriu archiepiscopesc a împărțit următoarele stipendii din fondurile archidieceșane administrate acasă:

din f. Șulț:	25 stip. în val. de cor. 8160
„ Pappalvi:	1 „ „ „ „ „ 240
„ Tordai:	1 „ „ „ „ „ 200
„ Dănuț:	5 „ „ „ „ „ 3000
„ Baldi:	4 „ „ „ „ „ 640
„ Negruț:	3 „ „ „ „ „ 400
„ Bota:	1 „ „ „ „ „ 120
„ Vancea:	9 „ „ „ „ „ 1980
„ Tarța:	1 „ „ „ „ „ 140
„ Liviu Pop:	2 „ „ „ „ „ 270
„ Micu:	2 „ „ „ „ „ 360
„ Cipariu:	5 „ „ „ „ „ 600
„ br. Urs:	10 „ „ „ „ „ 2000
„ I. Vlăsa:	1 „ „ „ „ „ 340
„ Filip:	3 „ „ „ „ „ 600
„ Alutan:	11 „ „ „ „ „ 1120
„ Chirilă:	5 „ „ „ „ „ 500
„ Cutean:	1 „ „ „ „ „ 34
„ Cerc. Oreștia:	1 „ „ „ „ „ 80

Total 91 studenți . . . „ 20784

Din fundațiunile administrate la stat s'au votat:

din f. Romonțan:	26 stip. în val. de cor. 6620
„ Bobb:	5 „ „ „ „ „ 600
„ Maior:	1 „ „ „ „ „ 120
„ Vajda:	4 „ „ „ „ „ 560
„ Klein:	2 „ „ „ „ „ 600

Total 38 studenți . . . „ 8500

Afară de acestea Consistorul nostru în conțelegere cu Ordinariatul din Alba-Iulia, a împărțit din f. Hirsch 3 stipendii în valóre de cor. 1800.

Astfel numărul stipendiștilor e de 132, cari primesc suma de cor. 31084.

Clasificați după studii sunt: 35 iuriști, 4 mediciști, 5 tehnici, 1 montanist, 77 gimnastiști, 2 cadeti, 4 pedagogi, 1 comercialist și 3 fete (dintre cari 1 frecuentă școlă de industrie).

ULTIME SCIRI.

Primirea studenților italieni.

(Telegr. „Gaz. Trans.“)

Predeal 8 Octomvrie. Primirea studenților italieni la Predeal a fost foarte entusiastă. Din partea studențimei române din Bucuresci a eșit spre întâmpinarea camaradilor italieni o delegație numărósă, în numele căreia d. *Bușilă* a pronunțat un discurs în limba italiană. S'a intonat imnul italian și „Deșteptă-te Române“. În numele tinerimii din Transilvania a rostit un discurs d. Dr. *Sextil Pușcariu* în limba franceză.

Bucuresci, 9 Octomvrie. Incepând dela Predeal la tóte stațiunile mai însemnate, la Azuga: Bușteni, Sinaia, s'a făcut studenților italianei cari au venit cu acceleratul de erî după améđi, o primire splendidă. Garele erau înșesate de public și li-se ținură discursuri de binevenire La Ploesci mai ales era adunată lume imensă. Eșiseră spre întâmpinare școlarii liceali cu stégul. S'a cântat imnul național italian și român și s'au ținut două vorbiri.

La Bucuresci afluența populațiunei la gara a fost extraordinar de mare, așa în cât se adunaseră peste 30 de mii ómeni în gară și în stratele pe unde au trecut studenții. După sosire a fost serată de ceai. Ađi va fi recepție la biblioteca fundațiunei Carol I.

Literatură.

Din compozițiunile pline de melodii românesce ale mult regretatului compositor român *Ciprian Porumbescu*, tipărite și edate în edițiuni populare de d-na *Măriona Rațiu* născută Porumbescu, se află de vinđare la Tipografia noastră următoarele piese:

„Imn de urare“ cu două voci, „*Hora Prahovei*“, „*A căduț o rază lină*“ cu voce, „*Fluturaș de nopțe*“ polcă, „*Frunză verde mărgărit*“ cânt popular, „*Pe câmpiile Stupcei*“ polcă mazurca, „*Fata popii*“ cânt popular. Fie-care bucată costă 1 cor. plus 10 bani porto. „*Basme Iașene*“ vals, 3 cor. plus 10 bani porto. „*Poțpouriu*“, din opereat „*Crai nou*“ 4 cor. plus 10 bani porto.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 8 Octomvrie 1902.

H. Europa: Coczi, Sibiu; Kleinwert, Oradea; Rotbaum, Neumann, Praga; Rappaport, Sătmariu; Szontagh, Arad; Kádár, Ada; Dalnoki, Brașov; Bungyerszki, Bács-Szt-Tamás; Baron Fiath, Akó; Conte Wolkenstein, B. Keresztur; Baron Balinth, N. Ernye; Conte Teleki, Gernyeszeg; Fulner, Sătmariu; Grossmann, Praga; Schvcrz, Ascher, Pollák, Urbach, Ripper, Appelt, Viena; Farbaky, Kobald, Molnár, Pesta; Cohuny, Rusciuc; Brand, Sinaia; Stovieck, Strassburg; Marenholz, Berlin Constantinovici, Călărași, Vacek, Stefan-Vodă.

Domnii abonenți ai fôiei noastre, cari nu și-au reînnoit încă abonamentul sunt rugați a-l reînnoi neamănat ca să nu li se întrerupă regulata espedare a țiarului.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga o lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandajie.)

Scriseri scolare.

Recompensele și pedepsele în școala populară, studiu pedagogic de d. Daru, cu un adaus, 64 pag. format mare. Prețul 60 bani, se poate procura dela Tipografia A. Mureșianu, precum și dela autor și nădi librarilor.

Cântul în școala populară de Iuliu Pop, învățător în Năsăud. Teoria, praxă și cântări. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Manual catehetic pentru primii ani școlastici, ca îndreptar pentru cateheți, învățători și părinți, prelucrat de Basiliu H-tin, profesor la seminariul din Blăși. Prețul 80 b. (cu posta 90 b.)

Gramatica limbii române, pentru școlile inferioare, prelucrată după sistemul fonetismului modern, de Ioan Papin-Parlea I. Etimologia. Edițiunea II. Prețul 50 bani.

„Învățătura creștină” sau **Catechismul mare** pentru tinerimea greco-cat. Edițiunea III. (1898). Cu binecuvântarea episcopului de odinioară al Gh-rlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunătățiri și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag., format 8°, e legată solid și costă cor. 1.60 (cu post. cor. 1.80).

„Cărte de cântece pentru tinerimea școlară adunate și aranjate de Ioan Daru. A apărut numai acum și conține: hore, marcuri școlastice și eroice, elegii, imnuri, cântece religioase și alte multe soiuri alese din cele mai frumoase și de cei mai vestiți poeți ai noștri. Costă 50 b. (plus 10 b. p.)

Oral general pentru școala română cu 6 clase și cu un singur învățător de Georgiu Magyar. Prețul 80 b. (+ 10 b. p.)

Îndreptar teoretic și practic pentru amănțit intuitiv în tolosul elevilor pregarandiali, a învățătorilor și a altor omeni pe școala de V. Gr. Borgovan prof. de pedagogie. Edițiunea III. Prețul 2 cor. 40 bani (+ 10 b. p.)

Scriptologia, sau modul de a învăța să scrie. Îndreptar pentru învățători la tractarea Abecedariului de Basiliu H-tin prof. preparandial peus. Prețul cor. 2 (+ 10 b. p.)

Curs practic de limba maghiară pentru școlile popor. rom. întocmit pe baza noului plan ministerial de învăț. de Ioan Daru cu concursul mai multor bărb-ți de școala P-rtia I. pentru anul I-II și al II-lea de școala. Prețul 32 bani (+ 10 b. p.)

Aritmetică pentru școlile populare de F. E. Lutz. Tradusă de un învățător după a 9 ediție germană. Anul I și II. de școala. Numerii 110, —10—20 și 20—100. Prețul 40 b. plus 5 b. porto.

Scriseri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferno și Lissa”, inter-santa și eminentă conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și donă porrețe bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, er altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

Viață și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blăși. Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blăși.

„Pentru memoria lui Avram Iancu”, cartă otătră ministerului de interne D. P-rtia I. de Dr. Amos Francu pe cauza fondului pentru mormântul lui Iancu. Prețul este 1 cor. în România 2 lei plus 5 bani porto.

„Pintea Vităzului”, tradițiuni, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Retezanul. Că mai completă scriere despre erou. Pintea în ea se cuprind forte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umbat Pintea. Prețul 40 bani plus 6 bani porto.

„Românul în sat și la oște”. Acesta este titlul unei noue cărțicele, ce dă Ioan Pop-Retezanul, cunoscutul și meri-

tatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almășianu”, schițe biografice de Ioan Popea. Broșura această, prezentă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traduce-re de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto.)

„Țeranul român și ungar din Ardeal”, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

„Reflexiuni fugitive” la cap. I din cartea lui Dr. Réthi László intitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása”, scrisă de Arghirobarb. Prețul 40 bani. (+ 56 p.)

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iraclie Forumbescu. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Atragem atențiunea cetitorilor asupra cărților de mai jos, cari se vând cu prețuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de cum s'au vândut până acum.

1) **Lascar Viorescu, O iconă a Moldovei din 1851** de Wilhelm de Kotzebue. E cunoscută această scriere ca o lucrare istorică de mare valoare în literatura noastră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie de lux. Prețul în loc de 4 c. r., cum s'a vândut până acum, este adă numai 2 cor. (+ 30 bani porto.)

2) **Poesii** de Veronica Micle, regretata noastră poetă. Conține 144 pag. în loc de 3 cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto.)

3) **Poesii complete** de Carol Scrob. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poeziile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+ 20 b. porto.)

7) **„Vrei să te iubescă bărbatu?”** Broșura cu acest titlu conține povești practice serioase și forte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto.)

4) **Instrucțiunea gimnasticeii** în școlile de băieți și de fete. Cu 57 figuri în text, de D. Ionescu, profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școala normală de institutori din Bucuresci. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sēmă pentru învățători.

5) **Originea monedelor** (a banilor) de M. C. Sufu, o interesantă conferență ținută la Ateneul Român din Bucuresci. În loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) **Poesii** de F. M. Stoicescu. Este o carte mare de 252 pag. cu esferior plăcut și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română și versurile sale frumoase nu au lipsă de laudă, căci se laudă de sine. În loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Octomvrie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120 10
Renta de corone ung. 4%	7 80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	90 30
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	97 85
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.—
Bonuri rurale ungare 4%	204 25
Bonuri rurale croate-slavone	167.—
Impr. ung. cu premii	100 80
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	100 60
Renta de argint austr.	120 50
Renta de hârtie austr.	100.—
Renta de aur austr.	92 10
Losuri din 1860.	150 75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15 87
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	723.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	683 25
Napoleondori	19 04
Mărci imperiale germane	116 97 1/2
London vista	39 40
Paris vista	95 12 1/2
Rente austr. 4% de corone	95 05
Note italiene	—

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Octomvrie n. 1902

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vând.	18 94
Argint român.	18.80	„	18.88
Napoleond'ori.	19.04	„	19.07
Galbeni	11.20	„	10.30
Ruble Rusesce	2.54	„	—
Mărci germane	117.25	„	—
Lire turcesce	21.40	„	21.50
Seris fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—

Convocare.

Subscriindu-se toate acțiunile înființândei bănci în Cincul-mare „Armonia”, P. T. domnii acționari sunt prin această invitați la „Adunarea generală” de constituire, care se va ținea: **Dumirecă în 19 Oct 1902, la 2 ore d. a., în sala școlei confesionale române din Cincul-mare.**

Obiectele de pertractat:

1. Alegerea unui president și a 2 notari.
  2. Constatarea acțiunilor subscrise.
  3. Darea de sēmă a membrilor fondatori
  4. Pertractarea statutelor.
  5. Alegerea direcțiunei.
  6. Alegerea comitetului de supraveghere
  7. Eventuale propuneri.
- Domnii acționari, cari încă n'au

solvit, sunt rugați ca cel mult până în 12 Octomvrie st. n. să binevoiască a solvi 30 % (30 cor.) de fie-care acțiune la mână d-lui Ioan Dejenariu contabil la „FURNICA” în Făgăras.

Făgăras, în 12 Septemvre 1902

Membrii fondatori:

Iuliu Dan prtrpsb. Iacob Macaveiu vicar
Dr. Pompeiu German medic,
Dr. Nicolae Șerban, Ioan Dejenariu cpt.
Danil Gabor ing., Moise Derlocea.

Un tiner absolvent de șco-
lele comerciale,
liber de miliție cu praxă de un an
ca contabil, cunosător de limbile
patriei, dorește de a ocupa un
post la o bancă română. Informa-
țiuni la Administrația „Gazetei”.
2-3.(70b).

AVIS PREALABIL.

Sebscrisul are onóre a face cunoscut Onor. public, că cu începerea dela 1 Octomvrie st. v. a. c. **voiu deschide un**

Magazin de coloniale.

Specialitate: „articole de Orient”, en gros și detail, sub firma

GEORGE G. RENȚIA

„LA MAGAZINUL de CONSUM”

în Strada Orfanilor nr. 3, (în fundul curții).

Asortiment nou și bogat. Calitatea mărfurilor ireproșabilă, cu prețurile mai convenabile ca ori și unde, mă face se sper, că nimeni nu va perde ocașiunea de a visita magazinul meu spre a se convinge.

Rugându-l tot odată pe on. public a-mi da binevoitorul său concurs.

Cu totă stima

George G. Renția,
Strada Orfanilor nr. 3.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijlôce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
în aur, argint și color.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURĂ.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri

BILANȚURĂ.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.
Couvercle, in lola mărimca.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.